

*А. О. Ілвіна,
здобувач кафедри економічної теорії та конкурентної політики,
Київський національний торговельно-економічний університет*

ПРЯМІ ІНОЗЕМНІ ІНВЕСТИЦІЇ ЯК ФАКТОР РОЗВИТКУ НАЦІОНАЛЬНОЇ ІННОВАЦІЙНОЇ СИСТЕМИ УКРАЇНИ

*А. Pyina,
Candidate of Sciences Degree Seeker of the Department of Economic Theory and Competition Policy
of Kyiv National University of Trade and Economics*

FOREIGN DIRECT INVESTMENTS AS A FACTOR OF DEVELOPMENT OF NATIONAL INNOVATIVE SYSTEM OF UKRAINE

У статті розглянуто сутність, значення та роль прямих іноземних інвестицій в економічному та соціальному розвитку країни; проаналізовано рівень активності транснаціональних корпорацій та ефективності зовнішньоекономічної інноваційно-інвестиційної діяльності промислових підприємств в Україні; визначено тенденції змін витрат на інновації та вплив прямих іноземних інвестицій на розвиток національної інноваційної системи України; розроблено напрями запобігання негативного впливу прямих іноземних інвестицій на розвиток національної інноваційної системи через отримання вітчизняними підприємствами збитків від здійснення зовнішньоекономічної інноваційно-інвестиційної діяльності шляхом обґрунтування пропозицій відповідно до покращення інвестиційного клімату країни.

In the article the essence, consequence and role of foreign direct investments in economic and social development of the country is considered. The level of transnational corporations' activity and foreign economic efficiency of innovation-investment activities of industrial enterprises in Ukraine were analyzed; the innovation charge trends due to financial resources and quality of the influence of foreign direct investments on Ukrainian innovative system are defined. The directions of the improvement of Ukrainian investment climate with the purpose to prevent the negative influence of foreign direct investments on the national innovative system development because of suffering losses of domestic enterprises from foreign innovation-investment activities realization are worked out.

Ключові слова: прямі іноземні інвестиції, транснаціональні корпорації, інвестиційний клімат, інноваційна діяльність, інноваційний розвиток, національна інноваційна система.

Key words: foreign direct investments, transnational corporations, investment climate, innovation activities, innovation development, national innovative system.

ПОСТАНОВКА ПРОБЛЕМИ

Оскільки прямі іноземні інвестиції займають особливе місце серед форм міжнародного руху капіталу, адже вони, на відміну від портфельних, не є чисто фінансовими актами, вираженими в національній валюті, а здійснюються у підприємства, землю та інші капітальні товари, забезпечуючи управлінський контроль над об'єктом, в який інвестовано капітал, міжнародне інвестування відіграє провідну роль у забезпеченні здатності ефективно використовувати не лише традиційні, але й інтернаціоналізовані ресурси та чинники виробництва постіндустріального суспільства за умов реалізації моделей відкритої економіки, адаптованих до внутрішніх особливостей та зовнішнього еволюційного середовища. Воно формує канали передачі фінансових і матеріальних ресурсів, науково-технологічних і організаційно-економічних інновацій на новітній інформаційній

основі, від чого значною мірою залежить розвиток національної інноваційної системи країни, на основі якого формується її інвестиційний клімат.

АНАЛІЗ ОСТАННІХ ДОСЛІДЖЕНЬ ТА ПУБЛІКАЦІЙ

Проблемам впливу прямих іноземних інвестицій на розвиток вітчизняної економіки присвятили свої праці ряд вітчизняних та зарубіжних дослідників, зокрема Кеннет А. Фрут, І.В. Пономаренко та інші. При дослідженні питань щодо покращення інвестиційного клімату в Україні опрацьовані роботи науковців О.В. Гаврилюка, А.Є. Никифорова та багатьох інших. Однак визначенню ефективності зовнішньоекономічної інноваційно-інвестиційної діяльності відповідно до сучасного становища інноваційної системи України приділено недостатньо уваги, що потребує подальшого дослідження.

Таблиця 1. Аналіз функціонування окремих FMCG-компаній та їх впливу на національну економіку України

№ з/п	Компанія	Етапи проведення заходів	Просування продукції
1	Nestlé (грудень 1994 р.)	1998 р. - купівля контрольного пакету акцій Львівської кондитерської фабрики «Світоч». Травень 2003 р. - створення ТОВ «Нестле Україна» та закупівля 100% акцій підприємства «Волиньхолдінг» (ТМ «Горчин») 3 2004 р. - інвестування в економіку України ~ 2,5 млрд грн. 2010 р. - купівля ТОВ «Техноком», ведучого українського виробника продуктів швидкого приготування під ТМ «Мівіна»	Випуск торговельних марок NESCAFÉ, Nesquik, Coffee-mate, Nuts, KitKat, Lion, Purina, Gerber, Bistrot, «Світоч», «Горчин» та «Мівіна»
		Результат діяльності Беззаперечний лідер у сфері виробництва продуктів харчування	
2	Danone (1998 р.)	2006 р. - придбання молокозаводу «Родіч» у Херсоні (перейменованій у «Данон-Дніпро»). 3 червня 2010 р. - введення в число українських активів «Данопе-Юнімілк» 3-х заводів: «Данон-Дніпро» (випуск > 80% продукції Danone), «Галактон» в Києві, «Кремез» в Кременчуці в результаті злиття компаній Danone і «Юнімілк»	Випуск торговельних марок «Актимель», «Активія», «Растішка», «Даніссімо», «Живинка», «Веселий пастушок», «Біобаланс», «Тема», «Простоквашино», «Галактон»
		Результат діяльності Впровадження новітніх технологій та покращення якості молочної продукції, яка виробляється вітчизняними сільськогосподарськими підприємствами, завдяки підтримки компанією аграрної галузі шляхом співпраці з приватними господарствами, які виготовляють молочну продукцію	
3	British American Tobacco (18 років)	2011 р. - сплата до державного бюджету України податків на 3,6 млрд грн., багатомільйонні інвестиції в Прилуцьку тютюнову фабрику	Випуск торговельних марок KENT, Vogue, Pall Mall, Capri, Lucky Strike, Viceroy, «Прилуки Особливі»
		Результат діяльності Модернізація обладнання, забудова нового сучасного висококомплікованого підприємства на місці старих виробничих потужностей, вихід на якісно новий рівень продукції	
4	Procter& Gamble (1993 р.)	1990 р. - поява на ринку першої продукції. 1993 р. - відкриття офісу компанії. 3 початку 1995 р. - інвестування близько 200 млн дол. США в основні кошти, оборотний капітал, дистрибуторську інфраструктуру та маркетингову підтримку своєї продукції. 1997 р. - придбання фірми «Тамбрандс», завод в м. Бориспіль, що випускає засоби жіночої гігієни (>80% продукції заводу експортується до країн Східної та Західної Європи, а також Північної та Латинської Америки) 2004 р. - поповнення виробничих потужностей в м. Орджонікідзе (Дніпропетровська область)	Випуск >40 торговельних марок, з них: Ariel, Tide, Pantene Pro-V, Safeguard, Camay, Pampers, Always, Tampax, Blend-a-med, Wella, Londa, Gala, Shandy, Gillette, Mach 3, Duracell, Oral B, Braun та інші
		Результат діяльності Позитивний вплив на економіку України завдяки збільшенню новітньої високоякісної продукції, на яку існує значний попит серед споживачів	

Розробка автором за джерелом [3].

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Метою статті є визначення впливу прямих іноземних інвестицій на розвиток національної інноваційної системи України.

Відповідно до зазначеної мети, необхідно вирішити наступні завдання:

— розглянути та проаналізувати ефективність зовнішньоекономічної інноваційно-інвестиційної діяльності України;

— виявити позитивні та негативні сторони впливу прямих іноземних інвестицій на розвиток національної інноваційної системи України;

— розробити напрями запобігання негативного впливу прямих іноземних інвестицій на розвиток національної інноваційної системи України.

ВИКЛАД ОСНОВНОГО МАТЕРІАЛУ ДОСЛІДЖЕННЯ

Після появи транснаціональних корпорацій (ТНК), тобто підприємств, які є власниками або контролюють виробництво товарів та послуг за межами країни, в якій вони базуються, частина міжнародного руху капіталу набуває форми прямих іноземних інвестицій, коли до виникнення даних підприємств усі приватні іноземні інвестиції були у більшості випадків портфельними. Прямі іноземні інвестиції призначені для виробництва і забезпечення контролю над діяльністю підприємств завдяки володінню контрольним

пакетом акцій. Головною їх відмінністю від інших видів інвестування є наявність повної або часткової власності інвестора, а також його контролю над зарубіжним підприємством, яке стає частиною організаційної структури ТНК, як її філія або дочірнє товариство [1; 2].

За часів сьогодення інтенсивність посилення інтеграційних процесів та поглиблення взаємодії відтворювальних структур різних країн суттєво пов'язана з діяльністю ТНК. На них припадає основна частина вивозу капіталу у вигляді прямих іноземних інвестицій, а також найбільші затрати фінансових ресурсів на розробку новітніх технологій. Для України залучення прямих іноземних інвестицій через транснаціоналізацію дозволяє вирішувати питання щодо конкурентоспроможності вітчизняної економіки, розвитку ринку праці й підвищення життєвого рівня населення [3].

Так, на кінець 2012 року в Україні діють понад 30 світових ТНК, серед яких можна виділити: Alcatel, British American Tobacco, British Petroleum, Coca-Cola, Danone, Hewlett-Packard, Huawei, Kraft Foods (Mondelez International), McDonalds Corporation, Metro Cash&Carry, Nestle, Nokia, PepsiCo, Procter&Gamble, Samsung, Shell, Siemens, SUN Inbev, Toyota, Unilever. Проте основної уваги заслуговують ТНК, які займаються виробництвом продукції на території України і, як наслідок, розвивають промис-

Таблиця 2. Аналіз ефективності зовнішньоекономічної інноваційно-інвестиційної діяльності України за 2000–2012 роки

Рік	Прямі інвестиції, млн дол. США		Витрати на інновації, млн грн.	Кількість підприємств, які реалізували інноваційну продукцію		Реалізована інноваційна продукція в обсязі промислової			Прибуток промислових підприємств, млн грн.
	В Україну	з України		Всього	За межі країни	Обсяг, млн грн.	Частка, %		
							Всього	За межі країни	
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10 = 7-4
2000	3875,0	170,3	1757,1	1352	270	12148,3	9,4	2,3	10391,2
2001	4555,3	155,7	1971,4	1298	276	10365,4	6,8	2,1	8394,0
2002	5471,8	144,3	3013,8	1361	308	12605,7	7,0	2,5	9591,9
2003	6794,4	166,0	3059,8	1172	353	12882,1	5,6	2,1	9822,3
2004	9047,0	198,6	4534,6	1095	372	18784,0	5,8	2,5	14249,4
2005	16890,0	219,5	5751,6	1022	385	24995,4	6,5	3,3	19243,8
2006	21607,3	243,3	6160,0	918	337	30892,7	6,7	2,8	24732,7
2007	29542,7	6196,6	10850,9	1035	357	40188,0	6,7	2,4	29337,1
2008	35616,4	6203,1	11994,2	993	341	45830,2	5,9	3,0	33836,0
2009	40053,0	6226,3	7949,9	994	334	31432,3	4,8	2,0	23482,4
2010	44806,0	6868,3	8045,5	964	343	33697,6	3,8	1,5	25652,1
2011	50333,9	6899,7	14333,9	1043	378	42386,7	3,8	1,1	28052,8
2012	54462,4	6481,9	11480,6	1037	332	36157,7	3,3	1,2	24677,1

Розробка автором за джерелами [4; 5; 6; 7].

ловий потенціал країни та створюють нові робочі місця (табл. 1).

Наведений вище аналіз показав, що завдяки діяльності ТНК іноземне інвестування позитивно відображається на економіці України, що проявляється у: створенні нових підприємств або удосконаленні діяльності існуючих завдяки їх модернізації або розширенню; збільшенні якості продукції, її конкурентоспроможності на світових ринках та, відповідно, експорту модернізованих товарів і послуг; покращенні умов праці робітників та екологічної ситуації в країні завдяки імпорту інноваційних технологій; підвищенні розвитку промислового сектора України; збільшенні податкових надходжень до бюджету; активізації залучення вітчизняної економіки у світові процеси та вихід на нові ринки товарів та/або послуг. Однак, незважаючи на просування відповідних ТНК у своїй діяльності, інноваційний розвиток України залишається на низькому рівні, порівняно з багатьма іншими країнами світу. Тому на питання, чи завжди прямі іноземні інвестиції мають позитивний вплив на розвиток національної інноваційної системи, дозволить відповіді комплексний аналіз зовнішньоекономічної інноваційно-інвестиційної діяльності в Україні.

Так, розглядаючи тенденції надходжень прямих іноземних інвестицій в економіку України (табл. 2), можна побачити, що до кінця 2004 року їх обсяг поступово збільшувався та склав 9047 млн дол. США, коли за 2005 рік він значно зріс до 16890 млн дол. США. Відповідне становище можна пояснити збільшенням довіри іноземних інвесторів до української економіки та надії України на нову ліберально-демократичну владу. Однак до кінця 2012 року зростання обсягів прямих іноземних інвестицій в економіку України поступово уповільнюється, на що у більшості випадків вплинули різкі коливання експорту прямих інвестицій з України, що особливо спостерігається на початку 2008 року, коли даний показник збільшився до 6169,6 млн дол. США. Це пояснюється як політичною кризою в Україні, так і зміцненням вітчизняного бізнесу, який без втручання державної влади ефективніше розвивався, але не мав гарантій збереження зароблених коштів в умовах постійних міжусобиць між владою та опозицією. Дана ситуація посприяла в деякій мірі помітному зменшенню частки реалізованої інноваційної продукції за межі країни у 2007 році до 2,4% в обсязі промислової, попри значне збільшення кількості підприємств, які реалі-

зували інноваційну продукцію, порівняно з 2006 роком, в тому числі за межі країни, коли у 2005 році вона зросла до 3,3%.

Проте, починаючи з 2008 року, експорт інвестованого капіталу з України мав незначні збільшення та до 2012 року залишався майже без змін, збільшившись до 6899,7 млн дол. США, коли за 2012 рік він зменшився до 6481,9 млн дол. США. Незважаючи на те, що це тимчасово вплинуло на збільшення частки реалізованої інноваційної продукції за межі країни у 2008 році до 3,0% через невелику кількість відтоку капіталу за кордон, що надало можливості країні зберегти власні кошти на реалізацію інноваційної продукції, у 2011 році відбувається різке падіння відповідної частки до 1,1%, коли у 2012 році вона зросла лише до 1,2% за умов зменшення загальної частки до 3,3% та, відповідно, кількості підприємств, які реалізували інноваційну продукцію, в тому числі за межі країни. Це обумовило зменшення довіри іноземних інвесторів до вітчизняної економіки, що відобразилося на поступовому уповільненні зростання обсягів припливу іноземного капіталу в Україну, через що українські підприємства поступово втрачали кошти, які спонукали їх до здійснення інноваційної діяльності.

Якщо спостерігати за змінами у прибутковості промислового сектора України від здійснення інноваційно-інвестиційної діяльності, то можна побачити її незначні коливання до 2003 року, коли до 2008 року її обсяг поступово зріс до 33836,0 млн грн. Однак у 2009 році він різко знизився до 23482,4 млн грн. Якщо до 2011 року прибуток підприємств зростає невеликими темпами, склавши 28052,8 млн грн., то у 2012 році його обсяг зменшився до 24677,1 млн грн., що також вказує на зв'язок між активністю вітчизняного бізнесу та прибутковістю промислових підприємств України.

Якщо розглянути ситуацію, яка склалася в 2009 році, можна дійти висновку, що їй спонукало, по-перше, зменшення втручання держави в інвестиційну діяльність промислових підприємств, як показує зменшення витрат на фінансування інноваційної діяльності за рахунок державного бюджету до 127,0 млн грн. По-друге, значна втрата платоспроможності великої кількості українських банків та підприємств, що проявляється у суттєвому зменшенні фінансування інноваційної діяльності за рахунок інших джерел на 3137,3 млн грн., куди входять переважно кредити банків, підприємств, установ та організацій (рис. 1).

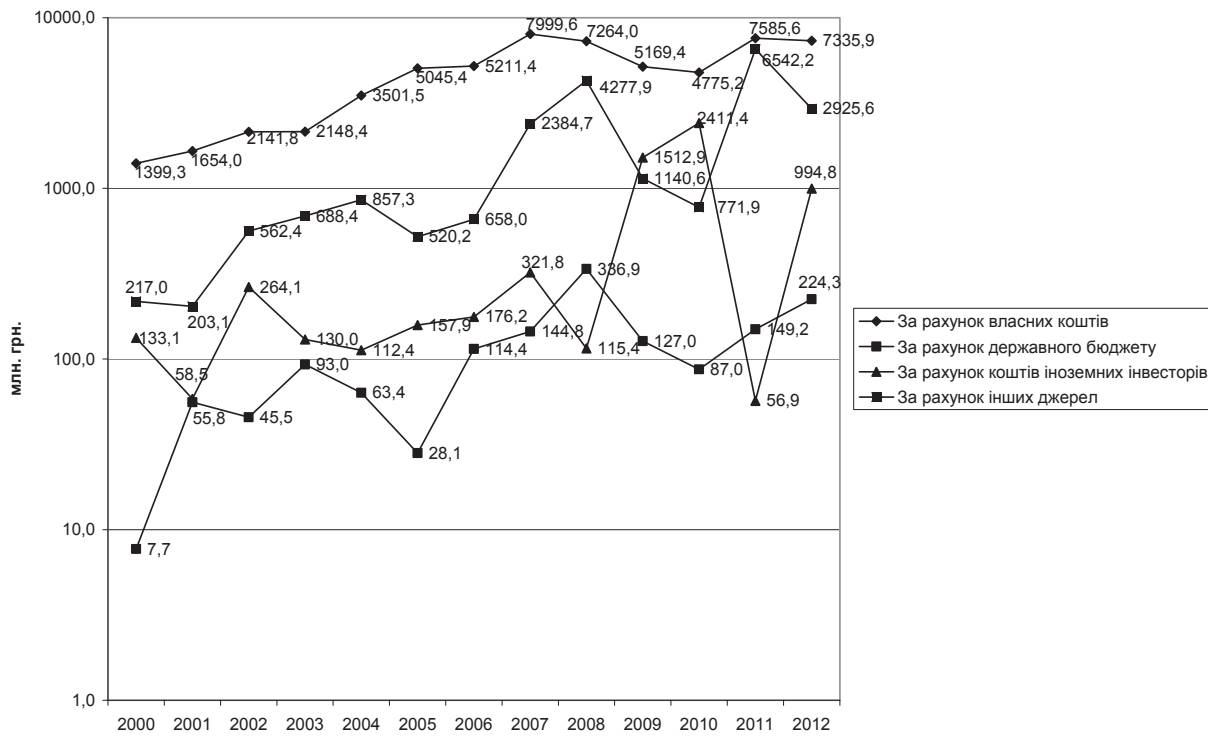

Рис. 1. Тенденції змін витрат на інноваційну діяльність за рахунок джерел фінансування за 2000–2012 роки

Розробка автором за джерелом [4].

Все це змусило промислові підприємства фінансувати інноваційну діяльність за рахунок коштів іноземних інвесторів, які у 2009 році збільшилися до 1512,9 млн грн., а у 2010 році їх обсяг зріс до 2411,4 млн грн., коли до 2008 року він мав незначні коливання та склав 115,4 млн грн. Відповідно, кошти іноземних інвесторів, з одного боку, надають підприємствам великого ефекту від здійснення інноваційної діяльності, сприяючи модернізації економіки країни, з другого боку, збільшують залежність від іноземних інвесторів, яка особливо відобразилася у 2010 році, коли обсяг фінансування за рахунок власних коштів до 2010 року поступово зменшився до 4775,2 млн грн., державного бюджету — до 87,0 млн грн., інших джерел — до 771,9 млн грн.

Однак, до кінця 2012 року, незважаючи на зменшення прибутковості та експортування іноземного капіталу за кордон, ситуація в Україні відносно стабілізувалася. На це вказує поступове збільшення обсягу фінансування за рахунок державного бюджету до 224,3 млн грн. за умов збільшення відповідного обсягу за рахунок коштів іноземних інвесторів до 994,8 млн грн., коли у 2011 році він зменшився до 56,9 млн грн. Це означає усвідомлення державою інвестиційного клімату та можливості вітчизняних підприємств зазнати збитків від здійснення зовнішньоекономічної інноваційно-інвестиційної діяльності, коли майже за всі попередні роки аналітичного періоду держава не враховувала потенційні можливості промислових підприємств здійснювати інноваційно-інвестиційну діяльність з іноземними інвесторами. У більшості випадків вона намагалася втручатися у внутрішню систему фінансування з метою зниження рівня ризику втрати платоспроможності промислових підприємств, збільшуючи фінансову підтримку за умов зростання їх витрат на інноваційну діяльність за рахунок інших джерел фінансування.

Так, проведений аналіз показав, що пряме іноземне інвестування, з одного боку, підвищує виробничі здібності приймаючої країни та якість реалізованої продукції, збільшуючи рівень розвитку промислових підприємств, на що особливо вказує становище

відносно суттєвого зростання їх прибутковості у 2005 році та збільшення реалізованої ними інноваційної продукції за межі країни за умов помітного збільшення витрат на фінансування за рахунок коштів іноземних інвесторів, що посприяло подальшому зростанню прибутковості до 2008 року. З другого боку, пряме іноземне інвестування може надати побічного ефекту на інноваційно-інвестиційний розвиток приймаючої країни, ставши причиною, по-перше, несправедливої конкуренції, яка дала про себе знати у 2009 році та спричинила суттєві збитки вітчизняних підприємств завдяки збільшенню попиту на продукцію, виробництво якої стимулюють саме іноземні інвестиції. Це змусило вітчизняних підприємств створювати додаткові виробничі потужності через неможливість отримувати прибуток за умов відсутності попиту на проміжну продукцію з боку іноземних інвесторів. По-друге, сприяло витісненню внутрішніх капіталовкладень іноземними інвестиціями, яке також відобразилося у 2009 році, що посприяло витісненню вітчизняних підприємств зарубіжними, які є більш конкурентоспроможними, оскільки перші втратили можливість ефективно розвиватися та просуватися на світовий ринок. По-третє, обумовило зниження імпорту продукції приймаючої країни, яке, на наш погляд, і стало причиною двох попередніх чинників, чому особливо посприяло перевищення експорту інвестованого капіталу в 2007 році, оскільки воно надало можливості іноземним компаніям виготовляти високоякісну продукцію, яка надходила до країн з більш сприятливим інвестиційним кліматом, порівняно з Україною, що негативно позначилося на прибутковості та конкурентоспроможності вітчизняних підприємств.

Однією з основних проблем, що зумовлює уповільнення розвитку інноваційної системи України є наявність незначної кількості ТНК, порівняно з іншими країнами світу, що знижує рівень довіри іноземних інвесторів до вітчизняної економіки. Так, за даними United Nations Conference on Trade and Development (UNCTAD) 2009 року, в Україні було зареєстровано 367 іноземних філій ТНК, тоді як у багатьох країнах

СНД цей показник є значно вищим. Зокрема, кількість ТНК у Молдові склав 2670, у Росії — 1176, у Казахстані — 1772. Особливо разючим є порівняння з країнами ЄС, де іноземних філій більше 208000, а материнських компаній ТНК — понад 39000, а також з країнами і територіями, що динамічно розвиваються, особливо Китаєм (280000 іноземних філій), Сінгапуром (14000 іноземних філій) і Малайзією (понад 15000 іноземних філій). Наявність такої невеликої кількості ТНК в Україні пояснюється багатьма чинниками. Зокрема, відповідно до представленою Світовим банком і Міжнародною фінансовою корпорацією рейтингу держав за показником створення сприятливих умов для ведення бізнесу у щорічній доповіді "Ведення бізнесу-2008" (Doing Business 2008), Україна посіла лише 139 місце серед 178 країн [8].

Крім того, слід мати на увазі, що у багатьох випадках ТНК передають українським партнерам не відповідні їхньому рівню розвитку технології з жорсткими обмеженнями на продаж; ведуть бізнес у вигідних видах економічної діяльності саме міжнародним компаніям, а не економіці України, через що виникає нестача інвестиційних ресурсів у підприємствах, які здійснюють інші, необхідні для розвитку національної інноваційної системи, види діяльності. ТНК також можуть стати причиною порушення певних прав національної робочої сили, коли використовуються недоліки українського законодавства у сфері охорони навколишнього середовища, уникати сплати податків шляхом внутрішнього переливу капіталу в країни з нижчим рівнем оподаткування, а також впливати на ціноутворення в країні, що призводить до поглинання або банкрутства вітчизняних виробників і робить залежною українську економіку від діяльності міжнародних компаній [3; 9].

Відповідно, ефективне залучення ТНК в Україну та оптимальний розподіл прямих іноземних інвестицій за видами економічної діяльності потребує врегулювання відносин промислових підприємств та іноземних інвесторів, що сприятиме покращенню інвестиційного клімату країни. Для цього необхідно сформувати ефективну державну політику у галузі інвестування з урахуванням міжнародного досвіду та посилення ролі банків у розвитку інвестиційних відносин не лише на внутрішньому, але й на зовнішньому рівнях, сприяючи: стабілізації законодавчої бази держави, яка відповідала б сучасним нормам світової економіки у сфері інвестицій; інтеграції політичної волі усіх гілок влади; впровадженню податкових та митних пільг, дотацій, субсидій, субвенцій, бюджетних позик; стабілізації макроекономічної та політичної системи; нормалізації стану фінансово-кредитної системи; підвищенню рівня життя населення з метою зростання попиту на товари і послуги міжнародних компаній; розбудові інфраструктури фондового ринку та розвитку системи організованої торгівлі, що надасть змогу створити нові робочі місця та підвищити рівень функціонування і розвитку промислових підприємств з метою збільшення обсягів реалізованої інноваційної продукції високої якості, в якій особливо зацікавлені іноземні держави. Все це надасть можливості збалансувати приріст обсягів надходжень прямих іноземних інвестицій в економіку України і відтоку прямих інвестицій України за кордон, що зумовить збільшенню довіри іноземних інвесторів до економіки України [2; 9].

ВИСНОВКИ

Враховуючи обмеженість інтересу ТНК до економіки України, яка полягає у зосередженості іноземних інвестицій у галузях зі швидкою оборотністю капіталу й забезпеченими ринками збуту (харчовій та тютюновій промисловості, торгівлі, фінансах, енер-

гетиці), Україна веде недостатньо активний інвестиційний бізнес, який сприяє зростанню надходжень прямих іноземних інвестицій в Україну та покращує інноваційну діяльність вітчизняних підприємств, збільшуючи їх платоспроможність реалізувати інноваційну продукцію, яка набуває високої якості, що потребує значних витрат.

Оскільки іноземні компанії пропонують особливо брати до уваги рівень якості продукції, реалізація продукції за межі країни сприяє збільшенню прибутку вітчизняних підприємств від здійснення інноваційної діяльності, надаючи їм можливості спрямовувати власні кошти за кордон у вигляді прямих інвестицій, за рахунок чого збільшується кількість нових продуктів і технологій, що спонукає зростання економічного та соціального розвитку країни, а також модернізацію національної економіки. Однак, не враховуючи економічну нестабільність, українські підприємства нерідко зазнають збитків від здійснення діяльності з іноземними інвесторами, що негативно впливає на подальший розвиток національної інноваційної системи.

З метою запобігання негативного впливу прямих іноземних інвестицій на економіку приймаючої країни та збільшення позитивного, країні-реципієнту варто заздалегідь передбачати всі неприємні наслідки впливу іноземних інвестицій і безпомилково визначати необхідність їх залучення. Для цього необхідно створити такі умови, які задовольнили б іноземних інвесторів та одночасно були безпечними для інвестиційної діяльності вітчизняних промислових підприємств. Це потребує створення ефективною державної інвестиційної політики щодо покращення інвестиційного клімату та розвитку економіки України з наданням пріоритетів саме тим видам економічної діяльності, які є стратегічно важливими для інноваційного розвитку країни.

Література:

1. Froot Kenneth A. Foreign Direct Investment // National Bureau of Economic Research, 1993. — Режим доступу: <http://books.google.com.ua/>
2. Гаврилюк О.В. Поліпшення інвестиційного клімату в Україні / О.В. Гаврилюк // Фінанси України. — 2009. — № 1. — С. 42—48
3. Пономаренко І.В. Вплив діяльності транснаціональних корпорацій на економіку України [Електронний ресурс] / І.В. Пономаренко // Ефективна економіка. — 2013. — № 2. — Режим доступу: <http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1798>
4. Сайт Державної служби статистики України. — Режим доступу: <http://www.ukrstat.gov.ua/>
5. Сайт Державного комітету України з питань науки, інновацій та інформатизації: Український інститут науково-технічної та економічної інформації (УкрІНТЕІ). — Режим доступу: <http://www.uiniei.kiev.ua/main.php>
6. Статистичний щорічник України за 2010 рік / За ред. О.Г. Осауленка // Державна служба статистики України. — К.: ТОВ "Август Трейд", 2011. — 560 с.
7. Статистичний щорічник України за 2011 рік / За ред. О.Г. Осауленка // Державна служба статистики України. — К.: ТОВ "Август Трейд", 2012. — 560 с.
8. Дмитришен П.В., Гарбар В.А. Особливості стратегії транснаціональних корпорацій в українській економіці [Електронний ресурс] / П.В. Дмитришен, В.А. Гарбар // Економічні науки. — 10 серпня 2012 р. — Режим доступу: <http://nauka.kushnir.mk.ua/?p=24202>
9. Никифоров А.Є. Інноваційна діяльність: теорія і практика державного управління / А.Є. Никифоров // Монографія: Держ. вищ. навч. заклад Київ. нац. екон. ун-т ім. В.Гетьмана. — К.: КНЕУ, 2010. — 424 с. *Стаття надійшла до редакції 04.06.2013 р.*